

15. 5. 2004

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Žalobkyně spjatá s neodhalenými vraždami Stodolových má důtku

Kutnohorská státní zástupkyně Helena

Jelínková spjatá s aférou neodhalených vražd později připsaných manželům Stodolovým se kárně provinila a včera si za to vysloužila důtku. Při výkonu své funkce nepostupovala odpovědně, svědomitě a spravedlivě, prohlásil předseda kárného senátu pražského vrchního soudu Martin Zelenka. Jelínková k soudu nepřišla.

Jednašedesátiletá specialistka na vyšetřování nehod, požárů a výbuchů přes řadu podezřelých okolností nevěnovala patřičnou pozornost případu smrti pětasedmdesátiletého Stanislava Šandy. Později se ukázalo, že byl první obětí série osmi loupežných vražd, největší v historii české kriminalistiky.

První z těchto zločinů, včetně Šandovy vraždy, policisté za přispění lékařů a pod dohledem zastupitelství uzavřeli jako sebevraždu, náhlé úmrtí či odchod z domova. Za ně i další trestné činy dostali manželé Dana a Jaroslav Stodolovi nedávno od prvoinstančního soudu doživotní trest vězení.

Šandovu smrt policie v prvním kole vyšetřování uzavřela jako infarkt, přestože lékaři našli na jeho hlavě čerstvá zranění a kriminalisté v bytě řadu viditelných stop krve. V celém bytě byl obrovský nepořádek, Šanda ležel pod nánosem peří z roztrhaných peřin. Ve spíži byla stržená síťka z okna, kterým se asi dostal vrah dovnitř. Z domu zmizely věci a peníze za 60.000 korun.

Policisté ani žalobkyně ale spojitost neviděli a vyšetřovali úmrtí a krádež jako dvě samostatné události. Obě pak policie odložila a Jelínková jejich závěr posvětila. I když ji na podivné okolnosti upozornila týden po Šandově smrti jeho dcera, která tvrdila, že její otec byl přepaden, oloupen a zavražděn.

Jelínková podle kárného senátu profesně pochybila tím, že v důsledku zažitých stereotypů vzala obě usnesení o odložení pouze na vědomí. Ani nezkontrolovala, zda policisté splnili při vyšetřování všechny její pokyny. Žalobkyně neřešila ani to, že usnesení policie bylo velmi stručné a postrádalo podrobné odůvodnění, výčet důkazů a právní rozbor.

Učinila minimální opatření k tomu, aby prověřila pochybnosti, o kterých musela vědět, zdůraznil Zelenka. Ačkoli kárný žalobce Jiří Kulvejt navrhoval potrestat Jelínkovou pětadvacetiprocentním snížením platu po dobu šesti měsíců, podle senátu je dostačující důtku. Pracující důchodkyně, která do roku 2000 zastávala místo okresní státní zástupkyně, dostala již dříve od krajského státního zástupce kvůli aféře výtku. Jinak pracovala dobře.

Proti dnešnímu rozhodnutí je možné se odvolat k Nejvyššímu soudu. Obě strany si ponechaly lhůtu na rozmyšlenou. Obhájce Jelínkové Vladimír Vaníček se chce nejdřív poradit s klientkou. Kulvejt nechtěl verdikt příliš komentovat. "Státní zástupce nemůže být spokojen s tím, že se na státním zastupitelství vyskytly nějaké nedostatky," poznamenal pouze. Důtku není podle něj pro státního zástupce žádná maličkost. Snížení platu či odvolání z funkce jsou však tresty přísnější.

Šanda zemřel 16. listopadu 2001 ve svém domě ve Slavošově na Kutnohorsku. Stodola k němu podle soudu vnikl, uškrtil ho a pak okradl. Aby po sobě zametl stopy, položil do postele mrtvého hořící svíčky. Když přijeli hasiči, ložnice byla v plamenech. Zdravotní pitva neodhalila cizí zavinění smrti.

O týden později požádala Šandova dcera Jelínkovou o prověření postupu policistů při ohledání místa činu a o soudní pitvu. Šanda byl ovšem nakonec pohřben bez ní.

Šlendrián při vyšetřování tohoto i dalších úmrtí vyvolal spekulace o tom, že kdyby policisté, lékaři a žalobkyně pracovali zodpovědně, nemuseli násilně zemřít další lidé.

Vedení kutnohorské policie po aféře odstoupilo, vinu policistů zkoumá Inspekce ministra vnitra. Nedávno navrhla státnímu zástupci, aby obvinil čtyři bývalé vedoucí pracovníky okresního policejního ředitelství v Kutné Hoře z nedbalostního maření úkolu veřejného činitele. Zastupitelství případ vrátilo k došetření.

Policejní prezident Jiří Kolář loni nařídil přezkoumat v databázích starší sebevraždy. Jeho kontroloři vytypovali 552 podezřelých případů. Mezi nimi našli 27 sebevražd, jež vzbuzovaly pochybnosti. Kriminalisté teď musejí znovu zkoumat, zda byl původní verdikt sebevraždy správný. V této souvislosti policejní prezidium navíc slibuje, že práci policistů na místě činu zlepší.

Za celou republiku bylo v loňském roce podáno sedm návrhů na kárné řízení se státním zástupcem a 30 se soudcem. Letos zatím padly tři návrhy na kárné řízení s žalobcem, osm se soudcem.